

Course plan ۱۴۰۴-۱۴۰۵-۱

نام درس: برنامه ریزی درسی مقدماتی	تعداد واحد: ۱	واحد (نظری و عملی)	نام مسئول درس: دکتر نیکو یمانی
پیشنیاز: ندارد	کد درس: ۹۸۰۵۱۳	رشته تحصیلی: آموزش پزشکی	مقطع: کارشناسی ارشد - ترم ۱

مقدمه: برنامه ریزی درسی به عنوان قلب نظام تعلیم و تربیت بوده و به عنوان ابزاری در جهت تحقق اهداف آموزش مورد توجه قرار دارد. آموزشهای مبتنی بر برنامه ریزی و طراحی برنامه درسی در مجموع، اقدامات آموزشی را با تفکر، تصمیم گیری، آینده نگری و حل مشکل، و مبتنی بر اصول و روشهای علمی همراه می سازد. همچنین کلیه فعالیتها را در مسیر اهداف از پیش تعیین شده سوق می دهد و نهایتاً انجام صحیح آن موجب افزایش اثربخشی و کارایی آموزش خواهد شد. از این رو، هر گونه آموزشی هنگامی موفق خواهد بود که هدف یا اهداف آموزشی مشخص و مطلوبی را دنبال کند و مبتنی بر اصول، فنون و مهارتهای برنامه ریزی درسی باشد.

درس برنامه ریزی درسی مقدماتی، با هدف آشنایی فراگیران با اصول و مفاهیم اولیه برنامه ریزی درسی تنظیم و طراحی شده است. در این درس فراگیران با تعاریف برنامه درسی و برنامه ریزی درسی، تمایز برنامه ریزی درسی از برنامه ریزی آموزشی و نیازسنجی و تدوین اهداف به عنوان یکی از گامهای اصلی برنامه ریزی درسی آشنا خواهند شد. همچنین انتظار می رود فراگیران با گذراندن این درس مهارت لازم در تدوین اهداف آموزشی در حیطه های مختلف یادگیری را کسب نمایند و بتوانند برای یک ترم یا یک جلسه آموزشی طرح درس مناسبی را طراحی نمایند.

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم و اصول برنامه ریزی درسی و کسب مهارت در تدوین طرح درس

اهداف اختصاصی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- ۱- مفاهیم برنامه ریزی درسی و برنامه ریزی آموزشی را با ذکر تفاوت و ارتباط بین آنها بیان نماید.
- ۲- اهمیت و ضرورت برنامه ریزی درسی را شرح دهد.
- ۳- سطوح برنامه ریزی آموزشی و برنامه ریزی درسی را نام ببرد.
- ۴- محاسن و معایب نظام ها برنامه ریزی متمرکز و غیر متمرکز را تحلیل نماید.
- ۵- مراحل برنامه ریزی درسی را نام ببرد.
- ۶- برای یک درس مشخص چارچوب نیازسنجی طراحی نماید.
- ۷- فنون نیازسنجی را شرح داده و برای نیازسنجی یک درس، یک فن مناسب را انتخاب و تشریح نماید.
- ۸- منابع تعیین اهداف آموزشی را نام برده و نقش هرکدام در تدوین اهداف آموزشی را توضیح دهد.
- ۹- نمونه ای از اهداف کلی، جزئی و رفتاری برای یک درس مشخص تدوین نماید.

- ۱۰- اهداف آموزشی را در حیطه های مختلف شناختی، عاطفی و روانی حرکتی دسته بندی نماید.
- ۱۱- محاسن تنظیم و کاربرد طرح درس را تشریح نموده و چارچوب کلی طرح درس را ترسیم نماید.
- ۱۲- برای یک جلسه آموزشی طرح درس تهیه کند.
- ۱۳- اهمیت تدوین برنامه درسی را درک نماید.
- ۱۴- بتواند فعالانه و به طور موثر ارتباط برقرار کرده و در بحث های کلاسی مشارکت نماید.

اطلاعات مدرسان:

۱- دکتر نیکو یمانی- استاد گروه آموزش پزشکی

محل دفتر: طبقه سوم مدیریت مطالعات و توسعه آموزشی - اتاق ۳۰۴

E-mail: yamani@edc.mui.ac.ir

تلفن دفتر: ۷۹۲۲۹۷۶

ساعات حضور در دفتر برای پاسخگویی به دانشجویان: روزهای شنبه ۸-۱۰ و چهارشنبه ۱۰-۱۲

تکالیف و مسئولیتهای فراگیران:

- مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس
- شرکت در بحثهای کلاسی
- ارائه مطالب محول شده در طول جلسات
- انجام تکالیف مشخص شده در طول دوره و فعالیتهای عملی
- شرکت در امتحان پایانی

فعالیتهای عملی

- بررسی و نقد برنامه های درسی مصوب در شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- نقد دو طرح دوره موجود در سایت دانشکده های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- تدوین یک برنامه نیازسنجی
- تدوین اهداف آموزشی برای یک درس انتخابی
- تدوین طرح دوره برای درس انتخابی
- تدوین طرح درس برای ۲ جلسه از درس انتخابی

تقویم درس

جل سه	تاریخ	موضوع	همزمان غیرهمزمان	ساعت	مدرس
۱		معرفی درس و مفاهیم مرتبط با برنامه ریزی درسی	همزمان		دکتر یمانی/
۲		وجوه تمایز برنامه ریزی درسی، برنامه ریزی آموزشی و طراحی آموزشی	حضور		

۳	روش‌ها و فنون نیازسنجی	ترکیبی	دکتر یمانی
۴	چارچوب نیازسنجی در برنامه ریزی درسی	حضور	دکتر یمانی
۵	چگونگی تدوین اهداف آموزشی (کلی - اختصاصی - رفتاری)	ترکیبی - flipped	دکتر یمانی
۶	طبقه بندی اهداف در سطوح شناختی - عاطفی و روانی حرکتی	ترکیبی - flipped	دکتر یمانی
۷	انتخاب و سازماندهی محتوا	ترکیبی - flipped	دکتر یمانی
۸	انتخاب روش های تدریس	ترکیبی - flipped	دکتر یمانی
۹	تهیه و تدوین طرح درس و طرح دوره	حضور	دکتر یمانی
۱۰	ارائه دانشجویی	حضور	دکتر یمانی

بخش عملی درس:

	موضوع کار عملی	ساعت مورد نیاز
۱	تدوین چارچوب نیازسنجی برای یک رشته فرضی یا واقعی	۴
۲	تدوین اهداف در سه حیطه شناختی، عاطفی، روانی حرکتی	۴
۳	تدوین یک طرح درس و یک طرح دوره	۵
۴	نقد یک طرح دوره	۲
۵	نقد برنامه درسی یک رشته	۵

ارزشیابی دانشجو:

۱	حضور فعال دانشجو و ارزشیابی مشارکت دانشجو	۲ (نمره)
۲	ارائه مباحث تعیین شده در کلاس	۱/۵
۳	نقد برنامه درسی و نقد طرح دوره	۱/۵
۴	تدوین برنامه نیازسنجی	۲
۵	تدوین اهداف و طرح دوره و طرح درس	۳
۶	آزمون پایانی	۱۰

آزمون پایان ترم بر اساس مطالب تدریس شده و منابع اصلی درس طراحی شده و به صورت تشریحی، کوتاه پاسخ و چند گزینه ای خواهد بود.

سیاست ها، و قوانین درس:

- حضور مرتب، به موقع و بدون غیبت در کلاس درس
- شرکت در مباحث کلاس و تشریک مساعی در مطالب درسی و علمی
- شرکت در جلسات امتحان
- در صورت غیبت بیش از حد و غیر مجاز نمره درس صفر خواهد بود.
- رعایت کلیه شئون اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه در کلاس درس و) ضروری است .
- حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است .
- استفاده از مواد خوراکی و نوشیدنی در سر کلاس بلا مانع است.

منابع اصلی

- ۱- دکتر میرزابیگی، علی- برنامه ریزی درسی و طرح درس در آموزش رسمی و تربیت نیروی انسانی، تهران، انتشارات یسپرون
- ۲- دکتر فتحی، کوروش - اصول و مفاهیم برنامه ریزی درسی، انتشارات ایران زمین، تهران- ۱۳۸۸
- ۳- دکتر سیف، علی اکبر- روانشناسی تربیتی - تهران- انتشارات رشد
- ۴- Basics in Medical Education , by Zubair Amin and Khoo Hoon Eng.

منابع برای مطالعه بیشتر

- ۱- A practical guide for Medical Teacher, John A. Dent, Ronald M. Harden, 2021 (last edition)
- ۲- دکتر ملکی، حسن- برنامه ریزی درسی (راهنمای عمل)- مشهد- پیام اندیشه - ۱۳۸۵
- ۳- دکتر فیوضات، یحیی- مبانی برنامه ریزی آموزشی - تهران - انتشارات دانشگاه تهران.
- ۴- دکتر مشایخ، فریده - فرآیند برنامه ریزی آموزشی - تهران - انتشارات مدرسه - ۱۳۷۸
- ۵- دکتر سیف، علی اکبر- طبقه بندی اهداف آموزشی- تهران - انتشارات رشد- ۱۳۷۴.
- ۶- دکتر قورچیان، ن- تن ساز، ف- تحولات برنامه درسی - تهران - انتشارات مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی - ۱۳۷۶.
- ۷- دکتر خویی نژاد- مبانی برنامه ریزی درسی - تهران- انتشارات آگاه - ۱۳۷۸.
- ۸- فتحی واجارگاه کوروش نیازسنجی در برنامه درسی ۱۳۸۰